

Програма збереження культурної спадщини та розвитку історичного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2026-2028 роки

Розділ I. Загальні положення

1.1. Паспорт цільової програми

1.	Дата, номер і назва розпорядчого документу про розроблення програми	-
2.	Ініціатор розроблення програми	Виконавчий комітет ВМР
3.	Розробник програми	Бюро охорони культурної спадщини департаменту архітектури та містобудування ВМР
4.	Співрозробники програми	Виконавчі органи Вінницької міської ради, управління архітектури та містобудування Вінницької обласної військової адміністрації (орган охорони культурної спадщини вищого рівня)
5.	Відповідальний виконавець програми	Департамент архітектури та містобудування ВМР
6.	Організації – співвиконавці програми	-
7.	Мета програми	Забезпечення збереження, належного використання та популяризації культурної спадщини Вінницької МТГ шляхом створення ефективної системи управління, фінансування та залучення громади протягом 2026–2028 років.
8.	Термін реалізації програми	2026–2028 роки
9.	Зв'язок зі Стратегією 3.0 та/або КІР ВМТГ 2030, назва стратегічного проєкту(ів), за наявності	«Стратегія 3.0» Стратегічний пріоритет 6 «Пульсуюче місто»; Ціль 6.1. «Центр міської культури сучасної України»; 6.1.7. Збереження й актуалізація архітектурних та археологічних об'єктів. КІРМ 2030 Візія 1. Комфортне, культурне та соціально відповідальне місто; Стратегічний проєкт VІP6 «Розробка концепції збереження та відновлення історичного центру м. Вінниці для розвитку культури, туризму і підприємництва»
10.	Врахування Зеленого курсу Вінниці	Врахування положень, передбачаючи збереження культурної спадщини в умовах змін клімату через екологічно відповідальні підходи до реставрації, захисту археологічних шарів та адаптації історичного середовища до кліматичних викликів.
11.	Врахування принципів безбар'єрності	Облаштування засобів безперешкодного доступу для маломобільних груп на території пам'ятки не вважається порушенням режиму пам'ятки, навіть якщо це зменшує відстань до охоронюваної будівлі чи споруди. Влаштування засобів безбар'єрного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп допускається і не вважається порушенням режиму охорони, якщо роботи не зачіпають несучі конструкції чи предмет охорони. Роботи зі збереження пам'яток виконуються за реставраційними нормами, а будівельні правила застосовуються лише тоді, коли вони не шкодять їх збереженню.
12.	Загальний обсяг фінансування, необхідного для реалізації цільової програми, грн	116 872 023 (в тому числі, за розділом 2 – 1 656 000; за розділом 3 – 115 216 023)
	в тому числі із розподілом коштів за джерелами фінансування:	
12.1	- кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади, грн	116 872 023 (в тому числі, за розділом 2 – 1 656 000; за розділом 3 – 115 216 023)
12.2	- кошти державного бюджету, грн	-
12.3	- кошти інших джерел (назвати), грн	-
13.	Очікувані кінцеві результати виконання цільової програми	забезпечення системності, прозорості та ефективності пам'яткоохоронної діяльності, формулюючи структуру охорони культурної спадщини як важливу складову сталого розвитку міста

Програма збереження культурної спадщини та розвитку історичного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2026-2028 роки (далі – Програма) є відкритою, що передбачає внесення до неї змін і доповнень, виходячи з реалій розвитку економіки Вінницької міської територіальної громади, наявності фінансових та інших видів ресурсів.

1.2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована цільова програма, аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання шляхом розроблення і виконання програми

Сфера охорони культурної спадщини у Вінницькій міській територіальній громаді характеризується наявністю значного історико-культурного потенціалу, проте має низку системних проблем, які потребують комплексного розв'язання.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 № 878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України» з метою захисту традиційного характеру середовища населених місць України, на виконання статті 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини» затверджено Список історичних населених місць України, в якому зазначено місто Вінницю, з датою заснування (або першої писемної згадки) 1363 року.

Згідно з Законом України «Про охорону культурної спадщини» традиційний характер середовища є історично успадкованим виглядом та об'ємно-просторовою структурою історичного населеного місця, таким чином, формуючи міське середовище як ландшафт колективної пам'яті.

Головною характеристикою історичного населеного місця є збереження традиційної планувальної структури, відповідного культурного, історичного та архітектурного середовища.

Історичне населене місце – місто, селище чи село, яке зберегло повністю або частково свій історичний ареал з об'єктами культурної спадщини і пов'язані з ними розпланування та форму забудови, типові для певних культур або періодів розвитку. При цьому, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 3.07.2006 р. № 909 основними напрямками містобудівної діяльності в історичному населеному місці є:

- збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища;
- створення сприятливих умов функціонування історичних ареалів;
- гармонійне поєднання нових будівель з об'єктами культурної спадщини.

Подібна характеристика констатує необхідність використання середовищного підходу в проєктуванні міста та його складових.

Формування містобудівного середовища – комплексна проблема, яка розв'язується техніко-технологічними та планувальними засобами. Формування середовища здійснюється на всіх рівнях проєктування: в проєктах районного планування, в тому числі міських агломерацій, генеральних планах і проєктах детального планування районів міста, та базується на ієрархічному принципі, прийнятому при системному підході.

Основою розвитку та подальшої розбудови історичного середовища є археологічні дослідження, які забезпечують збереження культурної спадщини, поглиблення наукових знань, підвищення культурної свідомості населення та стимулювання туристично-економічного розвитку громади. Історичні нашарування, втілені в об'єктах спадщини, формують міську ідентичність, а всі процеси трансформації середовища – реставрація, ревіталізація, ревалоризація, реабілітація, консервація чи джентрифікація, нове будівництво – мають базуватися на науково обґрунтованому передпроектному аналізі, що враховує містобудівний контекст: характер, масштаб і ритміку забудови, формотворення, матеріали, кольорову палітру, історичну логіку простору.

Головною візією Програми є впорядкування та структуризація процесів збереження і ревіталізації міського історичного ландшафту шляхом науково обґрунтованих археологічних та пам'яткоохоронних досліджень, що спрямовані на збереження традиційного

характеру середовища та формування цілісної культурної ідентичності Вінницької міської територіальної громади.

Сучасний стан сфери охорони культурної спадщини на місцевому рівні

Державне управління в сфері охорони культурної спадщини на території Вінницької міської територіальної громади здійснюється центральним та спеціальними органами охорони культурної спадщини.

Бюро охорони культурної спадщини департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради (далі – Бюро) здійснює повноваження в частині визначених законом для органів місцевого самоврядування та делегованих вищим органом охорони (рішення Вінницької міської ради «Про внесення змін до Положення про департамент архітектури та містобудування Вінницької міської ради та затвердження його в новій редакції» від 28.06.2024 р. № 2384, наказ директора департаменту архітектури та містобудування «Про затвердження Положення Бюро охорони культурної спадщини департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради» від 21.04.2025 р. №96, рішення виконавчого комітету Вінницької міської ради «Про затвердження Порядку діяльності Бюро охорони культурної спадщини департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради» від 17.07.2025 р. №1659, наказ Вінницької обласної військової адміністрації «Про делегування Департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради повноважень щодо укладення охоронних договорів на пам'ятки місцевого значення та щойно виявлені об'єкти культурної спадщини» від 01.05.2025 р. №227).

Головними завданнями, за умови набуття нових повноважень, є формування процесів та алгоритмів роботи, інституалізація, формування статистичних та облікових матеріалів, дослідження та моніторинг об'єктів культурної спадщини.

Аналіз інформації та статистичних даних.

Станом на 2025 рік згідно з історико-архітектурним опорним планом у місті Вінниця на обліку перебуває 473 об'єкта культурної спадщини, серед яких пам'ятки архітектури та містобудування, історії, археології, монументального та садово-паркового мистецтва. Окрім того, згідно з наказами, які набрали чинності після затвердження історико-архітектурного опорного плану до переліків щойно виявлених об'єктів культурної спадщини за категорією місцевого значення внесено 27 об'єктів (в тому числі 7 комплексів) за видами історія, архітектура, монументальне мистецтво. Також, в ході проведеної інвентаризації чинних рішень та наказів щодо внесення об'єктів культурної спадщини до Переліків було виявлено ряд об'єктів, котрі є фактично визнаними відповідно до рішень органів охорони культурної спадщини але не перенесені до Переліку та Реєстру пам'яток культурної спадщини, а саме: 23 статуси.

Генеральними планами та окремими рішеннями щодо сіл громади визначено ще 22 об'єкта культурної спадщини місцевого значення за чотирма видами.

Частина цих об'єктів перебуває у незадовільному стані. У місті наявні випадки руйнування або пошкодження пам'яток через відсутність належного догляду, втручання без відповідних погоджень, вплив будівельної діяльності та природних чинників. Водночас спостерігається недостатній рівень обізнаності громадськості щодо цінності культурної спадщини, що ускладнює процес збереження об'єктів.

Аналіз нормативно-правової бази.

Законодавство України у сфері охорони культурної спадщини (Закон України «Про охорону культурної спадщини», Закон України «Про охорону археологічної спадщини», підзаконні акти, накази Міністерства культури) визначає загальні принципи збереження та використання пам'яток, однак на практиці існують прогалини у правозастосуванні та контролі. Недостатня кількість ефективних механізмів місцевого рівня, відсутність належного

фінансування, складність процедур погодження та укладення охоронних договорів – знижують результативність роботи у цій сфері.

Зокрема, законодавство закріплює державну власність на археологічну спадщину, але часто пам'ятки розташовані на приватних земельних ділянках. При цьому, відсутні дієві механізми врегулювання правовідносин між державою, яка є власником археологічних пам'яток, та приватними власниками земельних ділянок, в культурних шарах ґрунту яких ці об'єкти розташовані. Це створює правову невизначеність і часто призводить до руйнування чи пошкодження культурного шару.

Суттєвою проблемою залишається складність процедур погодження ремонтних чи реставраційних робіт, укладення охоронних договорів і внесення змін до них. На практиці це знижує ефективність охорони пам'яток і часто відштовхує власників від легальних шляхів дій. Додатковою перешкодою є недостатній рівень фінансування як з державного, так і з місцевого бюджету, що не дозволяє системно проводити реставраційні та протиаварійні заходи. Державні та місцеві програми фінансування існують не у всіх громадах, часто без створеної системи пільг, податкових бонусів чи компенсацій за втрати при реставрації. При цьому, штрафи за пошкодження пам'яток не відповідають реальним збиткам, а справи часто не доходять до суду через нечіткі механізми доведення шкоди та відсутності належних експертиз.

Ще однією вагомою проблемою є прогалини у сфері обліку та моніторингу стану пам'яток: відсутня повна електронна база об'єктів, інтеграція з національними реєстрами перебуває на початковій стадії, бракує інструментів геоприв'язки та публічних відкритих реєстрів. Це унеможливує прозорість і контроль за збереженням спадщини та знижує залучення громади до цього процесу.

У результаті виникає ситуація, коли формально система охорони спадщини існує, але фактично вона не забезпечує належного рівня збереження та інтеграції культурних цінностей у розвиток міського середовища. Для подолання цих викликів необхідна модернізація інструментів охорони спадщини на місцевому рівні, цифровізація процесів, залучення громади, а також посилення ролі органів місцевого самоврядування у практичній реалізації законодавчих норм.

Опис успішних прикладів.

В окремих містах України та країн ЄС (Львів, Вроцлав, Краків) успішно запроваджено комплексні програми ревіталізації історичних центрів, системи грантів для власників пам'яток, цифрові бази спадщини та інтеграцію охорони культурного середовища в міське планування. Ці приклади демонструють ефективність комплексного підходу, поєднання адміністративних, фінансових та просвітницьких заходів.

В результаті огляду регіональних цільових програм зазначено такі ключові проблеми та недоліки:

- програми відображають формальний підхід до збереження та розвитку культурної спадщини;
- завдання поставлені у програмах не враховують можливостей співпраці із громадами та недержавними організаціями;
- в програмах неналежно засвідчено проблеми оживлення культурної спадщини або її соціалізації.

Заходи у пам'яткоохоронній сфері інших країн констатують фокусування на проблемах збереження культурного ландшафту, нового будівництва в охоронних зонах і навколо пам'яток, використання комп'ютерних технологій в дослідженні та реставрації пам'яток, активному використанні архітектурної спадщини для соціокультурних цілей.

Визначення напрямку.

На місцевому рівні. Необхідність розроблення нової цільової програми Вінницької міської територіальної громади обумовлена появою нових повноважень та можливостей

внаслідок створення Бюро охорони культурної спадщини, потребою у створенні системного, комплексного та ефективного інструменту охорони культурної спадщини на місцевому рівні, який дозволить зберегти унікальну історико-культурну ідентичність, інтегрувати пам'ятки у сучасний розвиток міста та забезпечити виконання стратегічних цілей, визначених Стратегією 3.0 та КІР ВМТГ 2030.

На обласному рівні. Відповідно до чинної Програми охорони та збереження культурної спадщини Вінницької області на 2023-2027 роки, затвердженої рішенням сесії Вінницької обласної ради 8 скликання, загальною проблематикою також визначено наступне:

Облікування. Відсутність облікової документації на пам'ятки культурної спадщини не дає змогу отримати більш повну і достовірну інформацію про них, а також запровадити електронну форму збереження та надання інформації, що відповідатиме вимогам міжнародних конвенцій з охорони культурної спадщини стосовно доступності інформації про об'єкти культурної спадщини.

Стан використання земель історико-культурного призначення потребує постійного моніторингу та контролю. Нагальною потребою є визначення території пам'яток археології, для яких необхідно виготовлення облікової документації, складовою якої є технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж території пам'ятки. Межі та режими використання території пам'ятки визначаються науково-проектною документацією, що складається за результатами проведених досліджень

Таким чином, визначена у програмі проблема є актуальною, зафіксованою у стратегічних документах, і потребує реалізації через вирішення ключових проблем:

- відсутність системного моніторингу стану пам'яток;
- низький рівень обліку та цифровізації даних про об'єкти;
- недостатню кількість охоронних договорів із власниками;
- обмежене фінансування реставраційних та консерваційних робіт;
- слабку інтеграцію спадщини у містобудівну політику;
- недостатній рівень залучення громадськості та власників пам'яток до процесів охорони;
- потребу у методичному та інформаційному забезпеченні.

1.3. Мета цільової програми

Метою Програми є забезпечення збереження, належного використання та популяризації культурної спадщини Вінницької МТГ шляхом створення ефективної системи управління, фінансування та залучення громади протягом 2026–2028 років.

Досягнення мети передбачає:

- підвищення рівня захищеності об'єктів культурної спадщини від руйнування та втрат;
- забезпечення актуального та доступного обліку пам'яток із використанням сучасних цифрових інструментів;
- створення дієвої системи моніторингу стану пам'яток та контролю за виконанням охоронних заходів;
- посилення правозастосування у сфері охорони культурної спадщини та підвищення відповідальності власників і користувачів;
- розвиток методичної, освітньої та інформаційної діяльності, спрямованої на формування у громади усвідомленого ставлення до культурної спадщини;
- інтеграцію питань збереження культурної спадщини у стратегічні та просторові документи розвитку Вінницької міської територіальної громади.

Таким чином, реалізація програми має забезпечити системність, прозорість та ефективність пам'яткоохоронної діяльності, формулюючи структуру охорони культурної спадщини як важливу складову сталого розвитку міста.

1.4. Пріоритетні завдання цільової програми

Пріоритетними завданнями цільової Програми є конкретні напрями діяльності, що заплановані до реалізації протягом 2026-2028 років та забезпечать досягнення мети Програми через конкретні дії, визначені напрямками діяльності і заходами/проектами цільової Програми, та які можна оцінити за допомогою результативних (ключових) показників, що характеризують ефективність реалізації цільової Програми. При цьому, пріоритетними слід вважати завдання, скеровані на виконання стратегічних проєктів, визначених у Стратегії 3.0.

З метою реалізації Програми визначаються такі пріоритетні завдання:

1. Становлення та стратегічний розвиток місцевої системи охорони культурної спадщини – створення дієвої інституційної бази, нормативних механізмів та управлінських інструментів для ефективного захисту спадщини на місцевому рівні.

2. Забезпечення збереження та раціонального використання об'єктів культурної спадщини – проведення обліку, моніторингу, реставрації та пристосування пам'яток з урахуванням їхньої цінності й потенціалу для сучасного використання.

3. Формування культури збереження та залучення громади до охорони культурної спадщини – розвиток просвітницьких ініціатив, популяризація спадщини й активне залучення громадян та організацій до спільної відповідальності за її охорону.

Виконання наведених завдань забезпечуватиме досягнення мети Програми, сприятиме збереженню історико-культурної ідентичності та відповідатиме стратегічним пріоритетам, визначеним у Стратегії 3.0 та КІР ВМТГ 2030.

1.5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання цільової програми

Для ефективного вирішення проблем у сфері збереження культурної спадщини Вінницької міської територіальної громади у 2026–2028 роках пропонується реалізація таких шляхів і засобів:

Організаційно-правові засоби полягають у створенні зрозумілої та стабільної системи регулювання відносин у сфері спадщини. Це означає впорядкування взаємодії з власниками пам'яток через укладення охоронних договорів, розробку локальних нормативів та методичних документів, а також забезпечення регулярного контролю за дотриманням вимог. Головний ефект від цього напрямку – підвищення правової відповідальності та зменшення кількості порушень: укладення охоронних договорів з власниками та користувачами об'єктів культурної спадщини; розробка та впровадження локальних нормативів (порядки, регламенти, методики); забезпечення системного контролю за використанням об'єктів спадщини шляхом моніторингу та виїзних перевірок.

Інформаційно-аналітичні засоби спрямовані на цифровізацію обліку та моніторингу. Йдеться не лише про створення електронного архіву даних і відкритих карт, але й про впровадження сучасних інструментів аналізу стану пам'яток. Це дозволить швидко реагувати на загрози, прогнозувати ризики втрат та приймати зважені управлінські рішення: створення та постійне оновлення електронної бази даних об'єктів спадщини; формування відкритих наборів даних та інтеграція їх до міських цифрових платформ; проведення інвентаризації та паспортизації об'єктів, особливо тих, що перебувають у зоні ризику.

Методичні та освітні засоби акцентують на людському факторі. Власники, користувачі та громада часто не мають достатніх знань для правильного догляду чи використання об'єктів культурної спадщини. Розробка методичних рекомендацій, проведення навчальних заходів та консультацій допоможе підвищити компетентність усіх залучених сторін і сформує нову культуру дбайливого ставлення до спадщини: розробка методичних рекомендацій для власників та користувачів; надання консультаційної підтримки щодо правового режиму використання пам'яток; організація тренінгів, публічних заходів та освітніх кампаній для громади.

Просторово-планувальні засоби дозволяють поєднати охорону спадщини з розвитком міського середовища. Інтеграція даних про пам'ятки до містобудівної документації (генеральних планів, ДПТ, історико-архітектурних опорних планів) забезпечить врахування охоронних зон та історичних ареалів під час планування нової забудови. Це запобігатиме хаотичному розвитку і допоможе зберегти автентичний вигляд міста: інтеграція даних про об'єкти спадщини до документації з просторового планування; врахування історичних ареалів та охоронних зон при розробці ДПТ, ГП та ІАОП; впровадження принципів сталого розвитку та ревіталізації у міському середовищі.

Фінансово-економічні засоби є базовим підґрунтям для реалізації всієї програми. Вони передбачають багатоканальне фінансування – з міського та державного бюджетів, за рахунок грантових програм, партнерських ініціатив і приватних інвестицій. Запровадження механізмів співфінансування дозволить розподілити відповідальність між містом та власниками пам'яток і збільшить кількість відновлених об'єктів: залучення коштів міського та державного бюджетів, а також грантових і партнерських програм; підтримка проектів ревіталізації та реставрації пам'яток; впровадження механізмів співфінансування з власниками та інвесторами.

Програма має комплексний характер: кожен із п'яти шляхів (організаційно-правовий, інформаційно-аналітичний, методичний, просторово-планувальний та фінансово-економічний) відповідає конкретним показникам виконання та розгортається у визначеній часовій перспективі.

Програма реалізується протягом 2026–2028 років у три основні етапи:

Шляхи та засоби	2026 – організаційно-підготовчий етап	2027 – інтеграція та масштабування	2028 – узагальнення та закріплення
<i>Організаційно-правові</i>	Робота з укладенням охоронних договорів з ключовими власниками.	Розширення практики укладання договорів.	Охоплення більшої кількості об'єктів.
<i>Інформаційно-аналітичні</i>	Робота електронної бази та перших відкритих даних.	Інтеграція з національними реєстрами, геоприв'язка.	Цифровізація, автоматизація довідок.
<i>Методичні та освітні</i>	Розробка базових методичних рекомендацій. Проведення консультацій.	Розширення форматів консультування.	Системність, співпраця з партнерами.
<i>Просторово-планувальні</i>	Дослідження просторів та охоронних зон. Підготовка даних для стратегування.	Включення даних у просторове планування.	Закріплення у нових ДПТ/ГП, застосування на практиці.
<i>Фінансово-економічні</i>	Залучення міського бюджету та перших грантів. Створення програми співфінансування	Залучення міського бюджету та грантів. Впровадження програми співфінансування	Залучення міського бюджету та грантів. Впровадження програми співфінансування
	Проведення протиаварійних та реставраційних робіт на пріоритетних об'єктах.	Проведення протиаварійних та реставраційних робіт на пріоритетних об'єктах.	Проведення протиаварійних та реставраційних робіт на пріоритетних об'єктах. Співфінансування з інвесторами та міжнародними партнерами.

Таким чином, ключовими показниками Програми слід вважати:

- кількість укладених охоронних договорів;
- частка об'єктів, включених до електронного архіву даних та відкритих реєстрів;
- кількість проведених реставраційних та протиаварійних заходів;
- кількість методичних рекомендацій і консультацій, наданих власникам та користувачам;
- рівень інтеграції охоронних зон у містобудівну документацію;
- показники залучення громади (участь у заходах, інформаційні охоплення).

Реалізація програми дасть змогу усунути ключові причини проблем у сфері охорони спадщини, забезпечити її збереження та інтеграцію в розвиток міського середовища.

1.6. Зв'язок із стратегічними документами розвитку Вінницької міської

Цільова програма є складовою інтегрованою політики розвитку Вінницької міської територіальної громади та безпосередньо узгоджується з ключовими стратегічними документами місцевого, регіонального та державного рівнів.

Програма відповідає Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (Стратегія 3.0), зокрема її візії формування громади як інноваційного, безпечного, екологічно збалансованого та культурно орієнтованого середовища. Сфера охорони спадщини прямо співвідноситься зі стратегічним напрямом 6 «Ппульсуюче місто», що передбачає збереження й актуалізацію архітектурних та археологічних об'єктів.

Відповідно до Концепції інтегрованого розвитку ВМТГ 2030, Програма сприяє досягненню цілей у частині розробки концепції збереження та відновлення історичного центру м. Вінниці для розвитку культури, туризму і підприємництва.

Програма узгоджується з принципами «Зеленого курсу Вінниці», зокрема у частині сталого використання ресурсів, збереження культурного та природного ландшафту, інтеграції охоронних зон у просторове планування та розвитку інфраструктури з урахуванням культурних і природних цінностей.

На рівні області Програма корелює зі Стратегією збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року, яка визначає культурну спадщину як ресурс регіонального розвитку, туристичної привабливості та формування локальної ідентичності.

На державному рівні Програма реалізує положення Закону України «Про охорону культурної спадщини», а також відповідає завданням Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, що передбачає збереження історико-культурного середовища як основу для розвитку громад.

Таким чином, Програма виступає інструментом реалізації стратегічних цілей Вінницької МТГ у сфері культурної спадщини, інтегруючи їх з регіональними та державними пріоритетами та забезпечуючи системне врахування спадщини у розвитку громади.

1.7. Наскрізні теми

Наскрізні теми	1. Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах; 2. Облік ресурсів та цифровізація; 3. Оптиміальне управління міськими фінансами.
Пріоритизація наскрізної теми	1. Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах
Заходи	1. Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах: - Становлення та стратегічний розвиток місцевої системи охорони культурної спадщини (Стратегічне партнерство та співпраця (в тому числі налагодження взаємодії з державними органами, співпраця з науковими установами, освітніми закладами, громадськими організаціями, залучення міжнародних партнерів і донорів) - Формування культури збереження та залучення громади до охорони культурної спадщини (Комунікації та публічне інформування (в тому числі системна інформаційна політика у сфері спадщини; створення відкритих даних; проведення лекцій, воркшопів,

	<p>виставок, круглих столів; організація Днів спадщини)</p> <p>2. Облік ресурсів та цифровізація: - Забезпечення збереження та раціонального використання об'єктів культурної спадщини (Облік та моніторинг стану об'єктів культурної спадщини (в тому числі проведення систематичної інвентаризації та паспортизації пам'яток; створення та оновлення електронного архіву даних; впровадження регулярного моніторингу фізичного стану об'єктів; облікування об'єктів; формування та ведення електронного архіву даних (в тому числі створення геоінформаційного реєстру пам'яток з відкритим доступом; інтеграція з національними реєстрами та цифровими платформами міста; забезпечення прозорості та доступності інформації для громади)</p> <p>3. Оптиміальне управління міськими фінансами: - Забезпечення збереження та раціонального використання об'єктів культурної спадщини (Раціональне використання та інтеграція у міське середовище (в тому числі визначення візій щодо використання пам'яток (ревіталізація, джентрифікація, реабілітація, консервація); врахування пам'яток у містобудівній документації; формування принципів гармонійного функціонування спадщини в сучасній забудові: здійснення протиаварійних заходів; реставрація і консервація пам'яток; запобігання руйнуванню через плановий догляд, контроль і технічне обслуговування; замовлення науково-проектної документації; впровадження фінансових механізмів співфінансування).</p>
Очікувані результати	<p>1. Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ зміцнення партнерських зв'язків з державними, науковими та міжнародними установами; ▪ підвищення впізнаваності Вінниці як центру якісної політики у сфері збереження спадщини; ▪ формування позитивного іміджу міста як європейського культурного середовища; ▪ зростання рівня участі громади в заходах (Дні спадщини, воркшопи, виставки тощо); ▪ створення сталої системи комунікацій і публічного інформування у сфері спадщини. <p>2. Облік ресурсів та цифровізація</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ актуальний електронний архів даних об'єктів культурної спадщини громади; ▪ інтеграція локальних реєстрів у національні та міські цифрові платформи; ▪ зростання прозорості та доступності інформації для громадян і фахівців; ▪ можливість регулярного моніторингу фізичного стану пам'яток. <p>3. Оптиміальне управління міськими фінансами</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ запровадження дієвих механізмів співфінансування проєктів реставрації та ревіталізації; ▪ збільшення обсягів залучених коштів (бюджетних, грантових, інвестиційних) для збереження спадщини; ▪ забезпечення планового догляду та протиаварійних заходів без надмірного фінансового навантаження; ▪ підвищення економічної цінності культурної спадщини як ресурсу розвитку громади.

1.8. Просторовий вимір

Просторовий вимір інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади має бути відображений у веб-платформі міських даних. Заходи та проєкти Програми збереження культурної спадщини та розвитку історичного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2024-2026 роки мають бути інтегровані у веб-платформу міських даних та, в подальшому, внесені до Державного електронного реєстру нерухомих пам'яток України «eПам'ятка».

Програмою передбачено створення каталогу «Звід пам'яток культурної спадщини Вінницької міської територіальної громади»

1.9. Система управління та контролю за ходом виконання цільової програми

Виконання Програми координується уповноваженим структурним підрозділом Вінницької міської ради – Бюро охорони культурної спадщини департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради. Реалізацію заходів забезпечують визначені

виконавці, включені до паспорта Програми, та користувачі (балансоутримувачі) об'єктів культурної спадщини, з чітким розподілом відповідальності за кожен напрям.

Виконання Програми координується уповноваженим структурним підрозділом Вінницької міської ради – Бюро охорони культурної спадщини департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради, яке здійснює координацію, організацію та контроль за реалізацією заходів.

Реалізацію заходів забезпечують визначені виконавці, включені до паспорта Програми та користувачі (балансоутримувачі) об'єктів культурної спадщини, з чітким розподілом відповідальності за кожен напрям. До виконання окремих заходів залучаються профільні департаменти та управління Вінницької міської ради (департамент культури, департамент правової політики, департамент ІТ тощо), комунальні підприємства, а також наукові та експертні установи.

Координація діяльності здійснюється через щорічні та поточні робочі наради.

Для стратегічних рішень та узгодження ключових напрямів реалізації Програми залучається консультативно-дорадчий орган Бюро, до складу якого входять представники органів влади, наукових інституцій, громадських організацій та фахових спільнот.

Взаємне інформування між виконавцями забезпечується у письмовій та електронній формах.

У випадку виявлення загроз об'єктам культурної спадщини або невиконання заходів Програми керівник Бюро невідкладно інформує міського голову та профільного заступника для прийняття оперативних рішень.

Моніторинг виконання програми здійснюється на основі щоквартального збору інформації про хід реалізації заходів та динаміки досягнення цільових показників (індикаторів). За результатами моніторингу можуть вноситися зміни до заходів, строків або обсягів фінансування програми, які затверджуються рішеннями міської ради.

Звітування про хід виконання програми здійснюється не рідше ніж двічі на рік. Звіти подаються на розгляд міської ради у встановленому порядку. Відповідно до положень статті 75 Закону України «Про місцеве самоврядування» (в редакції Закону №3703-ІХ від 09.05.2024).

Щорічно у термін до 15 квітня року, що настає за звітним, відповідальний виконавець цільової програми надає департаменту економіки і інвестицій міської ради інформацію про виконання Програми згідно з визначеними формами.

Критерії відбору об'єктів культурної спадщини до Програми

Для забезпечення ефективного, цільового та обґрунтованого використання ресурсів цільової Програми визначено систему критеріїв, за якими здійснюється відбір об'єктів культурної спадщини для включення до переліку заходів. Ці критерії враховують не лише юридичний статус об'єкта, а й його історико-культурну цінність, стан збереження, потенціал подальшого використання, просторовий вплив, технічні характеристики та соціальну значущість для громади.

Відбір здійснюється з урахуванням чинного законодавства України у сфері охорони культурної спадщини, насамперед Закону України «Про охорону культурної спадщини», Порядку обліку об'єктів культурної спадщини (затвердженого наказами МКП № 158 від 11.03.2013 та № 501 від 27.06.2019), а також виходячи з цілей та пріоритетних завдань, визначених Програмою.

Під час формування переліку пріоритетних об'єктів враховується типологічна приналежність (архітектурна, археологічна, містобудівна, меморіальна, ландшафтна тощо), актуальність збереження об'єкта в конкретному просторі, наявність загроз, а також готовність до реалізації проєктів на об'єкті (наявність документації, технічного обстеження, проєктних пропозицій або ініціативи власника/громади).

Під час формування переліку робіт пріоритети надаються об'єктам культурної спадщини комунальної, приватної (в межах співфінансування) та державної (в межах субвенцій) форм власності.

До Програми можуть бути включені всі визначені законом об'єкти культурної спадщини (в тому числі щойно виявлені об'єкти, об'єкти, рекомендовані до занесення до Переліку, або такі, що мають високу історико-культурну цінність, але потребують термінового втручання).

Об'єкти включаються до Програми в межах:

▪ *Планового розгляду* – на основі стратегічного планування, черговості, технічного стану та комплексного бачення збереження.

▪ Критеріями плановості є:

- об'єкт має визначений охоронний статус (пам'ятка, щойно виявлений, рекомендований);
- технічний стан об'єкта визначено актом візуального моніторингу як задовільний або аварійний, що потребує поступової реставрації/адаптації;
- вже наявна часткова документація або є можливість її підготовки в рамках Програми;
- завершення робіт, розпочатих у попередні роки;
- об'єкт включено до туристичних маршрутів, розміщено у публічно активній зоні, включено до перспективних планів розвитку, стратегічних планів розвитку;
- наявне попереднє погодження та звернення від власника / балансоутримувача об'єкта;
- передбачене фінансування у середньостроковій перспективі (на наступний рік / бюджетний цикл);
- об'єкт є частиною програмного кластера/стратегії розвитку пам'ятки (наприклад, група мозаїк, некрополі, оборонні споруди тощо).

▪ *Термінового розгляду* – на підставі звернень, аварійного стану, критичних загроз, актуальності реагування, а також можливості оперативного фінансування.

▪ Критеріями терміновості є:

- факт потреби у втручанні підтверджено проведеним терміновим моніторингом та засвідчено в акті візуального огляду;
- об'єкт перебуває в аварійному або перед аварійному стані, що загрожує руйнуванням;
- наявні факти вандалізму, самовільного втручання, знищення/перебудови;
- підтверджено заявами громадян, актами обстеження, фотофіксацією;
- існує ризик втрати археологічного шару внаслідок земляних або будівельних робіт;
- об'єкт знаходиться у приватній або державній власності, і власник ініціює термінове втручання (напр. термінові протиаварійні роботи);
- є можливість негайного залучення коштів (перерозподіл бюджету, донорська допомога, спонсорські внески);
- включення є реакцією на публічний запит, резонансну ситуацію або загрозу втрати культурної ідентичності.

В межах заходів з вдосконалення механізмів залучення інвесторів до реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини Вінницької міської територіальної громади, в тому числі на умовах співфінансування пріоритети надаються таким об'єктам культурної спадщини:

▪ об'єкти культурної спадщини, які занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України; мають статус щойновиявлених об'єктів культурної спадщини; визначені Історико-архітектурним опорним планом як особливо-цінна та цінна забудова; ініційовано громадою занесення до переліків; збудовані раніше 1941-х років;

▪ під час проведення моніторингу об'єктів культурної спадщини Актом технічного стану або актом візуального огляду об'єкт визнаний такими, що потребує ремонтно-реставраційних робіт;

▪ заплановані ремонтно-реставраційні роботи виконуються виключно щодо віконних

рам, дверних проїомів, покрівель, балконів (в тому числі еркерів, лоджій, напівбалконів), елементів фасадного декору історичних споруд;

- за наявності у балансоутримувача об'єкту культурної спадщини укладеного охоронного договору з органом охорони культурної спадщини;
- незадовільний або аварійний стан об'єкту культурної спадщини, про що наявний відповідний технічний акт або акт візуального огляду за результатами моніторингу.

Програма підтримує підхід, за якого фінансова відповідальність за об'єкт культурної спадщини є розподіленою, а співфінансування – мотивацією для включення об'єкта до переліку заходів.

Обсяги та джерела фінансування Програми

Фінансування заходів цільової Програми з охорони, збереження та популяризації об'єктів культурної спадщини Вінницької міської територіальної громади передбачається з кількох джерел, що дозволяє реалізовувати її завдання поетапно, комплексно та у співпраці з різними учасниками процесу.

Програма підтримує змішану модель фінансування, де публічні ресурси поєднуються з приватними та донорськими, що забезпечує стійкість, довгострокову реалізацію та гнучкість у плануванні заходів. Перевага надається проєктам, що мають співфінансування або потенціал залучення додаткових коштів.

Програма передбачає активну участь громади, експертів та установ у залученні грантів, міжнародної технічної допомоги та конкурсного фінансування, зокрема в межах:

- Національних та державних програм;
- Європейських та міжнародних механізмів;
- Профільних благодійних фондів і інституцій;
- Громадських та академічних фондів.

Джерелами фінансування можуть бути визначені:

- кошти державного бюджету – цільові державні субвенції (у т.ч. на реставрацію пам'яток національного значення), співфінансування з обласного бюджету

Фінансування заходів Програми може здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету України, у межах чинних бюджетних програм, субвенцій, конкурсних механізмів та цільових грантів, передбачених законодавством у сфері охорони культурної спадщини, науки, освіти, культури, регіонального розвитку та інновацій.

- кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади.

Кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади використовуються у межах відповідних бюджетних призначень на рік, згідно з переліком заходів з охорони культурної спадщини, та з урахуванням поданих балансоутримувачами заявок.

- інші джерела фінансування, які не заборонені чинним законодавством – співфінансування з боку власників, орендарів або балансоутримувачів об'єктів спадщини, грантові кошти, кошти інших юридичних чи фізичних осіб.

Іншими джерелами можна вважати: позабюджетні кошти, отримані через участь в партнерських програмах, меценатські ініціативи; краудфандинг, спільнокошти, пожертви громадян або організацій; внески бізнес-партнерів (у рамках корпоративної соціальної відповідальності або локального брендингу); доходи, пов'язані з повторним використанням об'єктів, наприклад, оренда адаптованої пам'ятки, музейна діяльність, кошти спеціальних фондів.

Кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади та інші джерела фінансування, які не заборонені чинним законодавством України можуть спрямовуватись на:

- здійснення обліку (виявлення, вивчення, класифікації, державного обліку та реєстрації) об'єктів культурної спадщини;
- проведення обстеження та розроблення документації, необхідної для внесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру, можливості включення до категорії

«місцевого», «національного» значення;

- проведення робіт з реставрації, протиаварійних та невідкладних консерваційних робіт, реабілітації, музесфікації, ревіталізації пам'яток культурної спадщини з метою їх збереження, підтримання належного технічного стану, відповідного використання та обслуговування, розроблення необхідної науково-проектної документації;

- здійснення заходів з охорони культурної спадщини з метою забезпечення захисту, запобігання руйнуванню або заподіяння шкоди об'єктам культурної спадщини з оприлюдненням їх результатів.

Алгоритм внесення заходів до Програми

Алгоритм внесення заходів до Програми охоплює як планові, так і термінові заходи та включає в себе етапи ініціювання, попереднього аналізу, експертного розгляду, включення до Програми та подальшого супроводу. Та слугує інструментом узгодженого управління процесами збереження спадщини на локальному рівні.

Внесення планових заходів до Програми відбувається щорічно, або під час внесення поточних змін до Програми, на основі наказу керівника органу охорони культурної спадщини / звіту про виконання постійного моніторингу об'єктів культурної спадщини / результатів проведення постійного та періодичного моніторингів об'єктів культурної спадщини / затверджених реставраційних концепцій та стратегій розвитку об'єктів культурної спадщини / зовнішніх ініціатив.

Терміновий розгляд відбувається за спрощеною процедурою, терміном в один місяць від дати отримання уповноваженим органом охорони культурної спадщини відповідного обґрунтованого запиту, із пріоритетною увагою до оперативності.

За таким алгоритмом:

- Ініціювання заходу – уповноваженим органом з питань охорони культурної спадщини; виконавчими органами міської ради; профільними установами, закладами культури, науковими або освітніми організаціями; власниками, користувачами, балансоутримувачами пам'яток; громадськими організаціями або мешканцями громади (через звернення, електронну петицію, громадське обговорення).
- Попередня оцінка відповідності Програмі методом здійснення перевірки статусу об'єкту; відповідності заходу завданням Програми; його терміновість (плановий / невідкладний); наявності загроз для об'єкта, та наявності високого суспільного або культурного потенціалу; наявності документації (або можливості її виготовлення).
- Включення заходу до оновленої редакції Програми у разі попереднього схвалення з внесенням до таблиці заходів з відповідними строками, сумою фінансування, відповідальним виконавцем.
- Затвердження змін до Програми за чинною процедурою внесення змін до рішень міської ради.
- Реалізація та моніторинг виконання заходів.

Ініціювання заходів в частині виготовлення облікової, науково-проектної, та іншої документації на об'єкти культурної спадщини відбувається шляхом підготовки та подання до уповноваженого органу охорони культурної спадщини документації у складі:

- звернення з коротким описом пропонованих заходів, метою впровадження, назвою проекту, інформацією щодо виконавця/замовника робіт, джерел фінансування;
- кошторисної пропозиції, яка обумовлює необхідну суму;
- додаткових матеріалів, котрі обумовлюють необхідність внесення до Програми (протокол, акт візуального огляду, інформаційна довідка, стратегія розвитку пам'ятки, програма реставрації, рекомендаційний лист, припис, розпорядження, акт про вчинення правопорушення, судові рішення, та ін.).

У випадку обґрунтованої потреби термінового розгляду захід може бути включено до оновленої редакції Програми на основі:

- письмового звернення з коротким описом необхідних заходів, метою впровадження, назвою проєкту, інформацією щодо виконавця/замовника робіт, джерел фінансування. З підтвердженням зобов'язання подальшого надання повного пакету документів (у т.ч. додаткових матеріалів, котрі обумовлюють необхідність внесення до Програми) у 30-денний термін від моменту включення заходу до Програми;
- кошторисної пропозиції, яка обумовлює необхідну суму.

Ініціювання заходів в частині впровадження заходів з раціонального використання, ревіталізації, реабілітації, джентрифікації та консервації об'єктів культурної спадщини, їх гармонійного функціонування в середовищі забудови відбувається шляхом підготовки та подання до уповноваженого органу охорони культурної спадщини документації у складі:

- звернення з коротким описом пропонованих заходів, метою впровадження, назвою проєкту, інформацією щодо виконавця/замовника робіт, джерел фінансування;
- науково-проєктної документації (робочого проєкту) та супутніх графічно-розрахункових та проєктних матеріалів, в тому числі кошторисного розрахунку;
- висновку державної будівельної експертизи;
- висновків та дозволів органів охорони культурної спадщини відповідно до розподілу повноважень;
- додаткових матеріалів, котрі обумовлюють необхідність внесення до Програми (акт візуального огляду, інформаційна довідка, рекомендаційний лист, припис, розпорядження, акт про вчинення правопорушення, судове рішення, та ін.).

У випадку обґрунтованої потреби термінового розгляду захід може бути включено до оновленої редакції Програми на основі:

- письмового звернення з коротким описом необхідних заходів, метою впровадження, назвою проєкту, інформацією щодо виконавця/замовника робіт, джерел фінансування, з підтвердженням зобов'язання подальшого надання повного пакету документів (у т.ч. додаткових матеріалів, котрі обумовлюють необхідність внесення до Програми) у 30-денний термін від моменту включення заходу до Програми);
- науково-проєктної документації (робочого проєкту) та супутніх графічно-розрахункових та проєктних матеріалів, в тому числі кошторисного розрахунку;
- висновку державної будівельної експертизи;
- висновків та дозволів органів охорони культурної спадщини відповідно до розподілу повноважень.

У випадках, коли ініціатором заходів виступає орган охорони культурної спадщини – пакет документів готується самостійно, спеціалістами такого органу охорони та зберігається разом з іншими архівними матеріалами.

Черговість заходів щодо виготовлення карток обліку та облікової документації на об'єкти культурної спадщини визначається рішенням консультативно-дорадчого органу Бюро охорони культурної спадщини, щодо плану обліку та паспортизації об'єктів культурної спадщини.

За умови, що фінансування надається на вже розпочаті раніше заходи, заходи, фінансування яких відбувається поетапно і було розпочато в попередні роки – ініціювання заходів відбувається шляхом надання уповноваженому органу охорони культурної спадщини письмового звернення з коротким описом необхідних заходів, метою впровадження, назвою проєкту, інформацією щодо виконавця/замовника робіт, джерел фінансування та кошторисною пропозицією, яка обумовлює необхідну суму.

Коригування наявних у Програмі планових заходів відбувається шляхом надання уповноваженому органу охорони культурної спадщини письмового звернення з коротким описом необхідних корегувань та (за потреби) кошторисною пропозицією, яка обумовлює зміну необхідної суми.

1.11. Показники моніторингу (ключові показники) цільової програми

№ з/п	Найменування показника	Одиниця виміру	Вихідне значення показника (2024 рік)	Значення показника			
				Фактичні дані станом на сер. 2025 рр.	Прогнозні дані, по роках		
				2026 рік	2027 рік	2028 рік	
Кількісні показники							
1.	Обсяг профінансованих заходів програми	тис. грн	21 701,902	33 884,141	31 848,663	38 611,042	44 771,318
2.	Кількість об'єктів культурної спадщини, внесених до Державного реєстру	одиниць	25	23	45	95	177
3.	Кількість об'єктів культурної спадщини, внесених до Журналу (переліку) об'єктів культурної спадщини	одиниць	1	26	30	35	30
4.	Кількість об'єктів культурної спадщини, внесених до Журналу обліку об'єктів культурної спадщини за результатами перегляду списків (переліків) пам'яток, взятих на облік відповідно до Закону Української РСР «Про охорону і використання пам'яток історії та культури»	одиниць	126	126	100	50	0
5.	Кількість проведених періодичних моніторингів	одиниць	16	37	30	30	30
6.	Кількість проведених постійних моніторингів	одиниць	173	0	180	190	200
7.	Кількість розроблених / розглянутих науково-проектних документацій	одиниць	8	10	10	10	10
8.	Кількість укладених охоронних договорів та договорів про намір їх укладення	одиниць	-	3	5	10	10
9.	Кількість наданих адміністративних послуг у сфері охорони культурної спадщини	одиниць	-	1	10	15	20
10.	Кількість організованих освітніх і просвітницьких заходів (лекцій, семінарів, виставок, круглих столів)	одиниць	3	3	2	2	2
11.	Кількість переглядів інформаційних матеріалів, опублікованих у відкритих даних та на веб-ресурсах міської ради (в тому числі публікацій у соцмережах за останні 90 днів)	одиниць	27 847	77 206	50 000	50 000	50 000
12.	Кількість підписників на сторінках в соцмережах Бюро	одиниць	80	163	200	250	300
Якісні показники							
13.	Рівень збереженості об'єктів культурної спадщини (оцінка стану за результатами обстежень – відсоток об'єктів у не задовільному чи аварійному стані).	%	20	20	20	30	30
14.	Зростання кількості охоплених об'єктів періодичним/постійним моніторингом (% від загальної кількості відомих пам'яток).	%	9/100	29/100	40/100	50/100	80/100
15.	Підвищення рівня правової захищеності об'єктів (відсоток об'єктів із охоронними договорами від загальної кількості взятих на облік).	%	-	0,1	0,2	0,25	0,3
16.	Рівень залучення громадськості та експертного середовища (кількість партнерських проєктів/кількість учасників заходів).	од	-	2/40	2/50	3/50	3/50
17.	Інтеграція даних до міської веб-платформи відкритих даних (ступінь наповнення бази пам'яток, % від загальної кількості).	%	-	-	10	50	100
18.	Підвищення рівня інституційної спроможності Бюро (наявність методичних матеріалів/розроблених регламентів/кількість підготовлених спеціалістів).	од	-	1/2/3	2/2/3	2/2/3	3/3/3

Розділ 2. Археологічна спадщина

2.1. Визначення специфіки проблеми, аналіз причин їх виникнення та обґрунтування необхідності розв'язання шляхом розроблення і виконання розділу 2 Програми (археологічна спадщина)

Археологічна спадщина є надзвичайно вразливим пластом культурної спадщини громади, що регулюється окремим Законом України «Про охорону археологічної спадщини» і потребує спеціалізованого підходу до виявлення, дослідження, обліку та збереження.

Відповідно до законодавства України, пам'ятки археології мають особливий правовий статус державної власності, регулюються окремими нормами охоронного, містобудівного та наукового права, а також включають унікальні вимоги до наукового супроводу.

На відміну від інших видів спадщини, археологічні об'єкти зазвичай не мають видимих наземних форм, що ускладнює їх ідентифікацію та підвищує ризики втрат унаслідок забудови чи несанкціонованих втручань. Визначення охоронних зон потребує спеціалізованих досліджень (георадарне сканування, розвідки та шурфування, тощо), а процедури включення таких об'єктів до обліку є більш складними й вимагають археологічної експертизи.

Збереження археології передбачає або музеєфікацію *in situ*, або передачу знахідок до наукових фондів. Водночас археологічні об'єкти мають низьку візуальну доступність для громади, що вимагає розробки окремих інтерпретаційних, освітніх і комунікаційних рішень.

З огляду на специфіку правового режиму, виключний правовий статус державної власності, сезонність досліджень, потребу у ліцензованих виконавцях та науковій підтримці, низьку візуальну доступність – Програмою передбачено виділення окремого розділу «Археологічна спадщина» з метою передбачити спеціальні інструменти роботи з такими об'єктами: візуалізацію, цифрові карти, освітні програми, інтеграцію археології в міську ідентичність. Що визначає пріоритети збереження, інтеграції археологічних об'єктів у життя громади, процедури взаємодії з науковими установами, забудовниками й громадськістю, а також інструменти цифрової візуалізації та популяризації.

Аналіз інформації та статистичних даних.

Археологічні об'єкти, на відміну від інших видів спадщини, здебільшого мають приховану структуру та можуть бути виявлені лише в процесі цільових досліджень або випадково – під час ведення земляних робіт, з огляду на що надані аналітичні орієнтири дозволяють сформулювати загальне уявлення про насиченість території потенційно цінними археологічними шарами та об'єктами. Офіційний статус пам'яток археології, як і процедура їх визнання, передбачає фахове підтвердження та погодження з Інститутом археології НАН України, що корегує кількісні показники у процесі подальших виявлень, погоджень та обліку. Історико-архітектурним планом м. Вінниці та генеральними планами сіл Вінницької МТГ наразі визначено 23 об'єкта культурної спадщини за видом археологія та 11 зон охорони археологічного культурного шару м. Вінниці.

Аналіз нормативно-правової бази.

Законодавство України («Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини») визначає, що всі пам'ятки археології належать державі, а будь-які роботи на таких територіях можливі лише з дозволу уповноваженого органу та за науковим супроводом. Однак на практиці існує низка прогалин:

- відсутність чітких механізмів співвідношення права держави на археологічні об'єкти та права власників/користувачів земельних ділянок;
- складність процедур отримання дозволів на археологічні розвідки та експертизи;

- недостатній контроль за дотриманням охоронних зон у процесі забудови;
- відсутність доступних для громад відкритих реєстрів археологічних пам'яток.

Опис успішних прикладів.

У країнах ЄС превентивна археологія є усталеною практикою: у Польщі археологічні розвідки є обов'язковими перед кожним масштабним будівництвом; у Франції та Німеччині археологічні карти інтегровані у планувальні документи і доступні онлайн. В Україні поодинокими позитивними прикладами є археологічні дослідження в історичних центрах Львова та Києва, де здійснювалася музеєфікація знахідок *in situ*, однак на рівні місцевих програм системність відсутня.

Визначення напрямку.

Проблематика археологічної спадщини відображена у державних стратегіях («Стратегія розвитку культури України до 2030 року», «Державна стратегія регіонального розвитку»), у регіональних стратегіях та у Стратегії 3.0. Документи наголошують на необхідності інтеграції охорони спадщини у просторове планування, підвищенні ролі цифровізації та залученні громади до збереження культурних цінностей. Для археології це означає створення умов для превентивного виявлення та дослідження пам'яток, їх захисту при новому будівництві, розробки інструментів цифрової візуалізації та популяризації.

Проблема археологічної спадщини полягає у високій вразливості об'єктів до втрат через відсутність системного обліку, складність процедур охорони, обмежену інтеграцію у просторове планування та слабку популяризацію. Усунення цих проблем можливе лише шляхом комплексного підходу: поєднання нормативно-правових механізмів, превентивних археологічних досліджень, створення цифрових баз даних, співпраці з науковими установами та впровадження сучасних методів комунікації з громадою.

2.2. Пріоритетні завдання цільової програми за розділом археологічна спадщина

1. Становлення та стратегічний розвиток місцевої системи охорони культурної спадщини (археологічна спадщина)

- створення алгоритмів роботи Бюро для роботи з археологічною спадщиною (в тому числі розробка локальних нормативних актів та регламентів взаємодії із землевласниками та забудовниками у сфері археології; сприяння включенню археологічної складової у місцеві стратегії розвитку та просторове планування);
- створення електронного архіву даних пам'яток археології (в тому числі з геоприв'язкою та відкритим доступом до частини інформації; формування реєстру потенційно чутливих археологічних територій у межах громади);
- налагодження співпраці з археологічними установами (Інститут археології НАН України, університетські кафедри) для наукового супроводу;

2. Забезпечення збереження та раціонального використання об'єктів культурної спадщини (археологічна спадщина)

- Облік та моніторинг стану об'єктів (в тому числі посилення контролю за дотриманням охоронного статусу пам'яток археології на приватних земельних ділянках; облікування об'єктів);
- Проведення систематичних археологічних розвідок та превентивних досліджень перед початком будівництва, реконструкції чи прокладання мереж;
- Організація охорони, музеєфікації *in situ* (на місці) або передачі знахідок у наукові фонди;

3. Формування культури збереження та залучення громади до охорони культурної спадщини (археологічна спадщина)

- проведення просвітницьких та інтерпретаційних кампаній про значення археології (в тому числі виставки, лекції, мультимедійні продукти, VR/AR реконструкції);

- запровадження механізмів залучення громадян до дослідження археологічних територій (в тому числі зворотний зв'язок, інтерактивні карти створення інформаційних матеріалів для землевласників та забудовників щодо обмежень і процедур у сфері археології; популяризація прикладів музеєфікації археологічних об'єктів у світі та Україні, їх адаптація для громади розвиток партнерств із громадськими організаціями у сфері спадщини, історії та освіти).

Розділ 3. Архітектурна, містобудівна, історична, монументальна, ландшафтна, садово-паркова та науково-технічна спадщина

3.1. Визначення специфіки проблеми розділу 3 Програми (архітектурна, містобудівна, історична, монументальна, ландшафтна, садово-паркова та науково-технічна спадщина)

Об'єкти архітектурної, містобудівної, історичної, монументальної, ландшафтної, садово-паркової та науково-технічної спадщини є матеріальним виявом історичної тягlosti, культурного багатства, технологічного розвитку та ідентичності Вінницької міської територіальної громади. Саме ці категорії спадщини формують обличчя міста, визначають характер його середовища та є основою для збереження історичної пам'яті в міському просторі.

На відміну від археологічної спадщини, ці об'єкти здебільшого є візуально присутніми у тканині міста. Водночас їх збереження потребує фахового підходу до реставрації, адаптації, популяризації, містобудівного узгодження та догляду.

Розділ об'єднує всі типи спадщини, що мають фізичну, об'ємно-просторову, ландшафтну чи інженерну форму, та:

- враховує особливості кожного типу – від архітектурних ансамблів до інженерних споруд і техніки;
- визначає інструменти обліку, зонування, охорони, реставрації та ревіталізації;
- підтримує принципи гармонійного функціонування таких об'єктів у середовищі сучасної забудови;
- акцентує на важливості інтеграції спадщини у культурну, туристичну, соціальну та освітню політику громади.

3.2. Пріоритетні завдання цільової програми за розділом 3 (архітектурна, містобудівна, історична, монументальна, ландшафтна, садово-паркова та науково-технічна спадщина)

З метою реалізації Програми визначаються такі пріоритетні завдання:

1. Становлення та стратегічний розвиток місцевої системи охорони культурної спадщини
 - Інституційний розвиток (в тому числі формування повноважень та секторів Бюро; забезпечення ресурсів (кадрових, технічних, фінансових));
 - Нормативно-правове забезпечення (в тому числі розробка локальних порядків, регламентів та методик, створення алгоритмів роботи та провадження процедур роботи; опрацювання законодавства на місцевому рівні).
 - Стратегічне планування (в тому числі розробка концепції охорони та розвитку культурної спадщини громади, інтеграція спадщини у стратегічні документи міста, визначення пріоритетних напрямів та індикаторів розвитку).
 - Стратегічне партнерство та співпраця (в тому числі налагодження взаємодії з державними органами, співпраця з науковими установами, освітніми закладами, громадськими організаціями, залучення міжнародних партнерів і донорів).
2. Забезпечення збереження та раціонального використання об'єктів культурної спадщини
 - Облік та моніторинг стану об'єктів культурної спадщини (в тому числі проведення систематичної інвентаризації та паспортизації пам'яток; створення та електронного архіву

даних; впровадження регулярного моніторингу фізичного стану об'єктів; облікування об'єктів).

- Рациональне використання та інтеграція у міське середовище (в тому числі визначення візій щодо використання пам'яток (ревіталізація, джентрифікація, реабілітація, консервація); врахування пам'яток у містобудівній документації; формування принципів гармонійного функціонування спадщини в сучасній забудові: здійснення протиаварійних заходів; реставрація і консервація пам'яток; запобігання руйнуванню через плановий догляд, контроль і технічне обслуговування; замовлення науково-проектної документації).

- Методичний супровід та нагляд (в тому числі підготовка методичних рекомендацій для власників і користувачів пам'яток; розробка та експертиза проєктів реставрації, консервації, реабілітації; здійснення фахового супроводу протиаварійних і реставраційних робіт; розробка та затвердження охоронних договорів; погодження програм і проєктів, що можуть впливати на пам'ятки; юридичний супровід у випадках порушень або загроз збереженню об'єктів).

- Формування та ведення бази даних (в тому числі створення геоінформаційного реєстру пам'яток з відкритим доступом; інтеграція з національними реєстрами та цифровими платформами міста; забезпечення прозорості та доступності інформації для громади).

3. Формування культури збереження та залучення громади до охорони культурної спадщини

- Комунікації та публічне інформування (в тому числі системна інформаційна політика у сфері спадщини; створення відкритих даних; проведення лекцій, воркшопів, виставок, круглих столів; організація Днів спадщини).

- Громадська участь та співпраця з ініціативами (в тому числі залучення громадських організацій та активістів до розробки і реалізації заходів; проведення громадських обговорень та консультацій з мешканцями щодо використання і ревіталізації пам'яток; функціонування консультативно-дорадчого органу; розвиток волонтерських програм, ініціатив громадських організацій і мешканців для підтримки пам'ятоохоронних заходів).

- Методичне та інформаційне забезпечення власників і користувачів (в тому числі підготовка рекомендацій щодо догляду та використання пам'яток; консультаційна підтримка власників у питаннях правового режиму та збереження; роз'яснення вимог щодо ремонтів, реставрації та адаптації пам'яток).

3.3. Загальні положення щодо заходів з вдосконалення механізмів залучення інвесторів до реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини Вінницької міської територіальної громади

Програмою передбачено порядок виконання реставраційного ремонту або відновлення (шляхом придбання і встановлення, відновлення та відтворених елементів взамін дисонуючих або втрачених) на умовах співфінансування, за рахунок коштів власників (співвласників) будівель та коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади таких елементів об'єктів культурної спадщини:

- навіси (козирьки),
- віконні і балконні дверні заповнення,
- віконні рами,
- вхідні двері,
- в'їзні брами,
- покрівлі,
- балкони (в тому числі еркери, лоджії, напівбалкони),
- елементи фасадного декору.

Щодо будівель та споруд, які відповідають таким критеріям (Умови участі у Програмі):

- занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;
- мають статус щойно виявлених об'єктів культурної спадщини;
- визначені Історико-архітектурним опорним планом як особливо-цінна та цінна забудова;
- збудовані раніше 1941 року, та визнані такими, що потребують ремонтно - реставраційних робіт Актом технічного стану під час проведення моніторингу об'єктів культурної спадщини;
- визначені елементи є об'єктом охорони пам'яток (дія Програми не поширюється на ремонт сучасних віконних, дверних заповнень, брам, входних та міжкімнатних дверей, балконів, покрівель, фасадного декору чи інших елементів).

Учасники Програми:

- балансоутримувачі історичних будинків, що відповідають критеріям участі;
- громадські організації;
- органи місцевого самоврядування;
- державні органи охорони культурної спадщини.

З метою включення до Програми фізичні особи (власники, співвласники, об'єднання співвласників житлових будинків, управляючі компанії (управителі)) (далі Заявники) звертаються із заявою на участь у Програмі.

Заявник додає до заяви такі документи:

- технічний паспорт або поверхові плани на приміщення спільної сумісної власності (копії, засвідчені Заявником);
- заява на проведення робіт;
- орієнтовний кошторис та опис запланованих робіт.

Критеріями відбору будівель та споруд до участі є пункти, визначені п. 5 даної Програми. Окрім того, заявник зобов'язується внести частку співфінансування від загальної вартості робіт. Заявник має право подати тільки одну заяву на участь у Програмі.

Форма співфінансування:

- органи місцевого самоврядування покривають 70% вартості робіт з реставрації;
- власник покриває 30% вартості робіт з реставрації.

Після розгляду заяви на відповідність критеріям відбору, передбаченим у пункті 1.5 та 1.7 виконавець Програми інформує Заявника про те, що він стає учасником Програми або інформує про відхилення заяви. При цьому учасник Програми може відмовитись від участі у Програмі та оплати частки співфінансування до моменту укладення договору з підрядником (виробником).

Замовником виконання робіт є учасник Програми, який здійснює вибір підрядника (виробника) та погоджує його з виконавцем Програми.

Порядок проведення робіт:

- отримання звернення від Заявника;
- органи місцевого самоврядування проводять експертизу та визначають вартість робіт з реставрації;
- власник укладає договір з реставратором;
- власник оплачує 30% вартості робіт з реставрації;
- реставратор проводить роботи з реставрації.

Підрядники, які виконують ремонтно-реставраційні роботи повинні відповідати таким вимогам:

- майстри-реставратори виробів з дерева, столяри мають необхідні знання та підтверджуваний досвід виконання аналогічних робіт не менш ніж на трьох об'єктах культурної спадщини;

- зареєстровані у встановленому законодавством порядку як юридичні особи або фізичні особи – підприємці та мають відповідні класифікаційні види економічної діяльності.

Виробники нових елементів опорядження повинні відповідати таким вимогам:

- зареєстровані у встановленому законодавством порядку як юридичні особи або фізичні особи – підприємці та мають відповідні класифікаційні види економічної діяльності;
- мають відповідний підтверджуваний досвід роботи не менш ніж на трьох об'єктах культурної спадщини.

Тристоронні договори, виконання робіт укладаються між учасником Програми, виконавчим комітетом ВМР і підрядником (виробником), вибраним відповідно до порядку, передбаченого у п. 7 цієї Програми. Учасник Програми здійснює оплату коштів у розмірі частки співфінансування, на рахунок підрядника (виробника) відповідно до укладеного договору. Виконавець Програми здійснює оплату коштів у розмірі частки співфінансування, за виконані роботи, придбані товари учасником Програми через перерахунок коштів на рахунок підрядника (виробника) відповідно до укладеного договору та умов цієї Програми. Кошти перераховуються виконавцем Програми на рахунок підрядника (виробника) для відшкодування витрат учасника Програми відповідно до укладеного договору та умов цієї Програми. Акти прийому- передачі товарів та виконаних робіт за укладеними договорами відповідно до умов цієї Програми підписують підрядник (виробник), учасник Програми за умови візування виконавцем Програми. Фінансове забезпечення Програми у частині співфінансування здійснюється за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади та інших джерел фінансування, незаборонених законодавством.

Перевагами виконання заходу є:

- власники історичних будівель можуть отримати фінансову допомогу на їхню реставрацію;
- історичні об'єкти будуть відновлені та збережені для майбутніх поколінь.
- Приклади реалізації заходів:
 - У Львові програма існує з 2018 року. За цей час було відреставровано понад 100 історичних дверей.
 - У Івано-Франківську програма існує з 2022 року. За цей час було відреставровано понад 50 історичних дверей.
 - У Маріуполі програма існує з 2021 року та здійснюється за рахунок місцевого бюджету та донатів, зібраних фондом «Має значення» в межах проєкту «Door`s lives matter».

4. Заходи «Програми збереження культурної спадщини та розвитку історичного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2026-2028 роки»

Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів/ проєктів Програми	Термін виконання заходу/ проєкту	Виконавці/ замовники	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування				Очікуваний результат
					Всього, тис. грн (потреба)	За роками виконання, тис. грн			
						2026	2027	2028	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Розділ 2. Археологічна спадщина									
Завдання 1. Становлення та стратегічний розвиток місцевої системи охорони культурної спадщини (археологічна спадщина)									
1.1. Створення алгоритмів роботи Бюро з археологічною спадщиною	1.1.1. Запровадження комплексного регламенту роботи Бюро з археологічною спадщиною та взаємодії із забудовниками	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	Забезпечено чіткий порядок взаємодії, скорочено кількість випадків неузгоджених втручань
1.2. Створення електронного архіву даних пам'яток археології	1.2.1. Оцифрування матеріалів облікової документації та звітів попередніх археологічних досліджень.	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	швидка ідентифікація пам'яток та територій з археологічною цінністю
	1.2.2. Ведення електронного архіву даних	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	
	1.2.3. Публікація відкритих даних	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	
1.3. Налагодження співпраці з археологічними установами	1.3.1. Заключення меморандуму взаємодії щодо співпраці в пам'ятко охоронній галузі з профільною освітньою установою	2027-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	Забезпечено науковий супровід усіх рішень у сфері археології

	1.3.2.Організація спільних експедицій на території громади	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	
Завдання 2. Забезпечення збереження та раціонального використання об'єктів культурної спадщини (археологічна спадщина)									
2.1.Облік та моніторинг стану об'єктів	2.1.1.Проведення польових обстежень археологічних пам'яток	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	Задокументовано та збережено знахідки, зафіксовано зміни й передбачено випадки руйнувань
	2.1.3.Виготовлення облікової документації на щойно виявлений об'єкт культурної спадщини за видом археологія у складі щойно виявленої пам'ятки національного значення «Історико-архітектурний комплекс «Мури», за адресою м. Вінниця, вул. Соборна, для занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.	2026	Департамент архітектури та містобудування ВМР	Кошти бюджету ВМТГ	50,000	50,000			
2.2.Проведення систематичних археологічних розвідок та превентивних досліджень перед початком будівництва, реконструкції чи прокладання мереж	2.2.1.Проведення археологічних досліджень на території Центрального історичного ареалу по пров. Селянському («Якушинецькі ворота») в м. Вінниці	2026	Департамент архітектури та містобудування	Кошти бюджету ВМТГ	151,000	151,000			Передбачено знищення археологічних шарів у зонах активного будівництва.
	2.2.2.Виконання археологічних розвідок із шурфуванням у Середмісті Вінниці	2027	Департамент архітектури та містобудування	Кошти бюджету ВМТГ	150,000		150,000		
	2.2.3.Виконання археологічних розвідок із шурфуванням на «Старому місті» Вінниці	2026	Департамент архітектури та містобудування	Кошти бюджету ВМТГ	100,000	100,000			
	2.2.4.Виконання досліджень підвалів школи №26 на вул. Хмельницьке шосе	2027	Департамент архітектури та містобудування	Кошти бюджету ВМТГ	100,000		100,000		
2.3.Організація охорони, музеєфікації in situ (на місці) або передачі знахідок у наукові фонди;	2.3.1.Виготовлення науково-проектної документації для влаштування консерваційного павільйону на території щойно виявленого комплексу пам'яток національного значення «Історико-архітектурний комплекс «Мури», за адресою м. Вінниця, вул. Соборна,	2026	Департамент архітектури та містобудування	Кошти бюджету ВМТГ	100,000		100,000		Створено кілька локальних експозицій та відкритих ділянок із збереженими археологічними залишками, що

	2.3.2.Проведення музеєфікації / консервації розкопу відповідно результатів археологічних розвідок із шурфуванням на території щойно виявленого комплексу пам'яток національного значення «Історико-архітектурний комплекс «Мури», за адресою м. Вінниця, вул. Соборна,	2026	Департамент архітектури та містобудування	Кошти бюджету ВМТГ	1 000,000			1 000,000	зробило їх доступними для досліджень і публічного показу.
Завдання 3. Формування культури збереження та залучення громади до охорони культурної спадщини (археологічна спадщина)									
3.1.Проведення просвітницьких та інтерпретаційних кампаній про значення археології	3.1.1.Розробка інтерпретаційних стендів на місцях археологічних зон та проведених досліджень.	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	сформовано позитивне ставлення до збереження археологічних об'єктів
	3.1.2. Розміщення охоронних знаків на пам'ятках археології.	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	Кошти бюджету ВМТГ	5,000	5,000			
3.2.запровадження механізмів залучення громадян до дослідження археологічних територій	3.2.1.Створення інформаційних буклетів для власників землі з алгоритмами дій при випадкових знахідках.	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	Громада стала активним учасником процесу збереження
	Всього за розділом 2, у тому числі:				1 656,000	306,000	350,000	1 000,000	
	Державний бюджет								
	Обласний бюджет								
	Бюджет Вінницької міської територіальної громади				1 656,000	306,000	350,000	1 000,000	
	Інші джерела								
Розділ 3. Архітектурна, містобудівна, історична, монументальна, ландшафтна, садово-паркова та науково-технічна спадщина									
Завдання 1. Становлення та стратегічний розвиток місцевої системи охорони культурної спадщини									
1.1.Інституційний розвиток	1.1.1.Удосконалення алгоритмів та процесів роботи Бюро	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	сформована ефективна структура Бюро

1.2.Нормативно-правове забезпечення	1.2.1.Затвердження Порядку співфінансування невідкладних протиаварійних, консерваційних та реставраційних робіт	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	зменшено кількість колізій і бюрократичних бар'єрів
	1.2.2.Створення візії комплексного розвитку історичного середовища на основі середовищного підходу	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	
1.3.Стратегічне планування	1.3.1.Розробка стратегії розвитку історичного середовища ВМТГ	2027-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	Кошти бюджету ВМТГ	-	-	-	-	визначені пріоритетні напрями та індикатори розвитку
1.4..Стратегічне партнерство та співпраця	1.4.1.Заключення меморандуму взаємодії щодо співпраці в пам'ятко охоронній галузі з профільною освітньою установою	2027-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	налагоджена система взаємодія
Завдання 2. Забезпечення збереження та раціонального використання об'єктів культурної спадщини									
2.1.Облік та моніторинг стану об'єктів культурної спадщини	2.1.1.Проведення постійного та періодичного моніторингу об'єктів культурної спадщини	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	впроваджено систему моніторингу, обліку, та збереження інформації про стан об'єктів що дозволяє завчасно виявляти можливі ризики
	2.1.2.Дослідження об'єктів культурної спадщини міста та складання карток виявлення об'єктів	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	
	2.1.4.Виготовлення облікової документації на комплекс об'єктів культурної спадщини «Некрополь. (Центральне міське кладовище)» для занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.	2025	Департамент комунального господарства та благоустрою ВМР, МКП «Комбінат комунальних підприємств»	Кошти бюджету ВМТГ	50,000	50,000	-	-	
	2.1.5.Виготовлення облікової документації на комплекс об'єктів культурної спадщини «Некрополь. (П'ятничанське міське кладовище)» для занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.	2026		Кошти бюджету ВМТГ	50,000	-	50,000	-	
	2.1.6.Виготовлення облікової документації на комплекс об'єктів культурної спадщини	2026		Кошти бюджету ВМТГ	50,000	-	-	50,000	

«Некрополь. (Староміське кладовище)» для занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.							
2.1.7.Виготовлення облікової документації на комплекс об'єктів культурної спадщини «Некрополь. (Єврейське кладовище)» для занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.	2026		Кошти бюджету ВМТГ	50,000			50,000
2.1.8.Виготовлення облікової документації на комплекс об'єктів культурної спадщини «Школа на Старому місті (комплекс)» за адресою: м. Вінниця, вул. 8-го Березня, 1/С. Наливайка вул., 7/11, для занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України	2026	Департамент освіти ВМР КЗ «Вінницький ліцей № 19»	Кошти бюджету ВМТГ	35,000	35,000		
2.1.9.Виготовлення облікової документації на пам'ятку історії місцевого значення «Будинок колишньої гімназії, Інституту соціального виховання, в якому вчилися український радянський літературознавець, член кореспондент АН УРСР Кирилюк Є.П., та український письменник Стельмах М.О. (рекомендується для взяття на державний облік як пам'ятка архітектури)» по вул. Монастирська, 4 у м. Вінниці	2027	Департамент освіти	Кошти бюджету ВМТГ	60,000		60,000	
2.1.10.Виготовлення облікової документації на об'єкт культурної спадщини «Храм Покрови Пресвятої Богородиці з дзвіницею» по вул. Покровська, у с. Писарівка	2026	Департамент архітектури та містобудування ВМР	Кошти бюджету ВМТГ	50,000	50,000		
2.1.11.Виготовлення облікової документації на об'єкт культурної спадщини «Свято-Покровський храм» за адресою: с. Малі Крушлинці, вул. Коцюбинського, для занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.	2026	Департамент архітектури та містобудування ВМР	Кошти бюджету ВМТГ	50,000	50,000		
2.1.12. Виготовлення облікової документації на щойно виявлений об'єкт культурної	2026	Департамент архітектури та	Кошти бюджету ВМТГ	20,000	20,000		

	спадщини за видом монументальне мистецтво місцевого значення «Комплекс мозаїк на будівлі дитячого саду» по вул. Гетьмана Мазепа, 12 у м. Вінниці		містобудування ВМР						
	2.1.13. Виготовлення облікової документації на щойно виявлений об'єкт культурної спадщини за видом монументальне мистецтво місцевого значення «Праця» по вул. Хмельницьке шосе, 12 у м. Вінниці	2026	Департамент архітектури та містобудування ВМР	Кошти бюджету ВМТГ	20,000	20,000			
	2.1.14. Виготовлення облікової документації на щойно виявлений об'єкт культурної спадщини за видом монументальне мистецтво місцевого значення «Комплекс мозаїк на будівлі дитячого саду» по вул. М. Шимка, 50 у м. Вінниці	2026	Департамент архітектури та містобудування ВМР	Кошти бюджету ВМТГ	20,000	20,000			
	2.1.15. Виготовлення облікової документації на об'єкт культурної спадщини «Межовий знак» за адресою: с. Стадниця, вул. Шкільна, для занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.	2026	Департамент архітектури та містобудування ВМР	Кошти бюджету ВМТГ	33,000	33,000			
2.2.Рациональне використання та інтеграція у міське середовище	2.2.1.Розробка концептуальних рішень розвитку об'єктів культурної спадщини та їх територій	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	визначені впроваджені візії та конкретні заходи щодо використання об'єктів культурної спадщини
	2.2.2.Виготовлення науково-проектної документації на переміщення пам'ятки історії «Пам'ятник 14 учням і вчителям школи № 1, загиблим на фронтах ВВВ, по вул. Малиновського, 7, у м. Вінниці	2026	Департамент освіти	Кошти бюджету ВМТГ	73,000	73,000			
	2.2.3.Проект зон охорони пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Центральний міський парк ім. М. Д. Леонтовича»	2026	Департамент культури ВМР, КП «Дирекція парків та дозвілля територіальної громади»	Кошти бюджету ВМТГ	600,000	600,000			
	2.2.4.Виконання технічного звіту про стан	2026	Департамент	Кошти	41,000	41,000			

	будівельних конструкцій пам'ятки історії місцевого значення «Будинок колишньої гімназії, Інституту соціального виховання, в якому вчилися український радянський літературознавець, член кореспондент АН УРСР Кирилюк С.П., та український письменник Стельмах М.О., що також є складовою комплексу національного значення «Мури» по вул. Монастирська, 4 у м. Вінниці		освіти	бюджету ВМТГ					
	2.2.5.Реставрація пам'ятки архітектури місцевого значення «Особняк капітана Длуголенцького» по вул. Магістратській, 66 у м. Вінниці (охоронний номер 23-М)	2026	Департамент культури ВМР, Вінницька дитяча художня школа	Кошти бюджету ВМТГ	30 726,663	30 726,663			
	2.2.6.Розробка науково-проектної документації «Реставрація пам'ятки архітектури місцевого значення «Палац» по вул. С. Петлюри, 15-А у м. Вінниці» (охоронний №6)	2027	Департамент культури ВМР, КЗ «Музей Вінниці»	Кошти бюджету ВМТГ	2 979,840		2 979,840		
	2.2.7.Реставрація пам'ятки архітектури місцевого значення «Палац» по вул. С. Петлюри, 15-А у м. Вінниці» (охоронний №6)	2027	Департамент культури ВМР, КЗ «Музей Вінниці»	Кошти бюджету ВМТГ	30 000,000		30 000,000		
	2.2.8.Реставрація та пристосування пам'ятки архітектури місцевого значення «Водонапірна башта» по вул. Миколи Оводова, 20 м. Вінниці» (охоронний №3)	2028	Департамент культури ВМР, КЗ «Музей Вінниці»	Кошти бюджету ВМТГ	44 656,318				44 656,318
	2.2.9.Ремонтно-реставраційні роботи покрівлі пам'ятки архітектури місцевого значення «Готель Франсуа» по вул. Соборна, 50 у м. Вінниці	2026	Департамент соціальної політики	Кошти бюджету ВМТГ	5 561,202		5 561,202		
2.3.Методичний супровід та нагляд	2.3.1.Підготовка методичних рекомендацій для власників і користувачів пам'яток	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-				зменшення кількості порушень завдяки фаховому контролю

	2.3.2.Розгляд програм та проєктів	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-				
	2.3.3.Укладення охоронних договорів, попередніх договорів, додаткових угод до охоронних договорів	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-				
	2.3.4.Замовлення документації для заключення охоронного договору на пам'ятку історії місцевого значення «Будинок колишньої гімназії, Інституту соціального виховання, в якому вчилися український радянський літературознавець, член кореспондент АН УРСР Кирилюк Є.П., та український письменник Стельмах М.О.», що також є складовою комплексу національного значення «Мури» по вул. Монастирська, 4 у м. Вінниці	2026	Департамент освіти	Кошти бюджету ВМТГ	85,000	85,000			
2.4.Формування та ведення інформаційних матеріалів	2.3.5.Ведення електронного архіву даних	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-				легкий доступ до інформації, що підвищує прозорість і довіру
	2.3.6.Публікація відкритих даних	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-				
	2.3.7. Створення каталогу «Звід пам'яток культурної спадщини Вінницької міської територіальної громади»	2026-2027	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-				
Завдання 3. Формування культури збереження та залучення громади до охорони культурної спадщини									
3.1.Комунікації та публічне інформування	3.1.1. Виготовлення та встановлення охоронних дошок єдиного зразка для об'єктів культурної спадщини (історії, монументального мистецтва, архітектури, містобудування, природи (ландшафту), науки та техніки)	2026	Департамент архітектури та містобудування ВМР	Кошти бюджету ВМТГ	5,000	5,000			реалізована системна інформаційна політика у сфері спадщини
	3.1.2.Ведення соцмереж та публікація	2026-	Департамент	не потребує	-				

	матеріалів в засобах масової інформації	2028	архітектури та містобудування ВМР	додаткового фінансування					
3.2.Громадська участь та співпраця з ініціативами	3.2.1.Проведення засідань консультативно-дорадчого органу	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-				збільшення кількості громадських ініціатив та ступеню залучення мешканців
	3.2.2.Проведення громадських обговорень та консультацій з мешканцями щодо використання і ревіталізації пам'яток	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-				
3.3.Методичне та інформаційне забезпечення власників і користувачів	3.3.1.Консультаційна підтримка власників	2026-2028	Департамент архітектури та містобудування ВМР	не потребує додаткового фінансування	-				підвищено рівень збереженості пам'яток завдяки правильному користуванню
	Всього за розділом 3, у тому числі:				115 216,023	31 808,663	38 651,042	44 756,318	
	Державний бюджет								
	Обласний бюджет								
	Бюджет ВМТГ				115 216,023	31 808,663	38 651,042	44 756,318	
	Інші джерела								
	Всього, у тому числі:				116 872,023	32 114,663	39 001,042	45 756,318	
	Державний бюджет								
	Обласний бюджет								
	Бюджет ВМТГ				116 872,023	32 114,663	39 001,042	45 756,318	
	Інші джерела								

